

Հայրութիւն վանացն Սանահնոյ, որոյ վանահայր Տ. վարդան Եպիսկոպոսն եւս տեղափոխեցաւ ի Հայրութիւն վանացն Յովհաննու Օձնեցոյ (որ Օձուն գեղջ մօտն է) :

Արժ. Գէորգ վարդապետ Սուրենեանց՝ Ագուլեաց Ս. Թովմայի Առաքելոյ վանահայր կարգեցաւ :

Արժ. Անանիա վարդապետ Համադապեանց Նոր - Պայաղիտ քաղաքին եւ շրջագայիցն Քարոզիչ եւ Դործակալ նշանակուեցաւ :

ՔՆՆԻԶՔ ՅԱՂԵՔՍԵՆԴՐԱՊՕԼ.

Ոչ սակաւ ժամանակէ հետէ Աղեքսանդրապօլոյ Փոխանորդին եւ Հոգեւոր Կառավարութեան անդամսց վերայ՝ թէ յիրերաց եւ թէ յարտաքուստ երեւեցած եւ գրուած բողոքները եւ ամբաստանութիւնքը քննելոյ համար Գեր. Անդրէաս Արքեպիսկոպոս եւ Բարեկրօն Աստուածատուր Աւագ քահանայ Իսահակեանց երեւանցի քննիչ կարգուեցան, եւ յառաջակայ Մեծ Պահոց առաջին շաբթէն զկնի այս ինքն ի 13 յ Գեր. Սարգիսի պիտի մեկնին աստի յԱղէքսանդրապօլ երթալոյ համար :

Մ ՇԱԿ.

Ինչպէս որ կանխաւ յայտարարած էք, Տփլիսայ Մշակ լրագրի ներկայ տարւոյս Յունվարէ սկսեալ շաբաթական երկու թերթ հրատարակուելը երեւցաւ՝ տարեկան Եօն դըր. բաժանորդագնով :

Գուցէ այսուհետեւ ջանայ Մշակ գրել-խաւորապէս Հայոց ազգին սեփհական եւ իրական շահերը նկատելով պաշտպանել եւ այնպէս յուսալ Հայոց համակրութեան եւ սիրոյն արժանանալոյ :

ՎԵՐԱԳԱՐԶ Ի ՄԱՅՐԵՆԻ ԵԿԵՂԵՏԻ.

Ի Կ. Պօլսոյ Հայոց Պատրիարքարանէն ստացեալ պաշտօնական տեղեկութիւնք մեծաւ ուրախութեամբ կհաղորդեն, զի Նիկոմիդայ (Իզնիմիտի) վիճակին Պարտիզակ գեղջ բնակիչ մերազնեայ Հռովմէադաւան հաւատն եւ հինք ընտանիք՝ իւրեանց քարոզիչ Արժ. Յովսէփ վարդապետ Այվազեանի հետ վերադարձած են ի ծոց Առաքելական Եկեղեցոյս Հայաստանեայց, որոց վասն օրհնութեան Կոնդակ գրեց Վեհ. Հայրապետ առ Գեր. Ներսէս Ս. Արքեպիսկոպոս վարժապետեան :

Յիշեալ վիճակի Առաջնորդն է Գեր. Տ. Ներսէս Ս. Արքեպիսկոպոս — Պատրիարքն Կ. Պօլսոյ եւ Նորին Գերապատուութեան Փոխանորդ է իւր ձեռնասուն աշակերտ Բարեշնորհ Ստեփան վարդապետ :

ՀԱՆԳԻՍՏ ՎՐԹԱՆԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ
ՄՈՒՐԱՏԵԱՆՑ.

Մայր Աթոռոյս միաբաններէն Արժ. Վրթանէս վարդապետ Մուրատեանց — որ երբեմն Նուխլոյ Փոխանորդ եղած միջոցով կաթուածի հիւանդութեան

պատահելով՝ բաւական ժամանակէ հետէ խոթացեալ էր եւ ի ձեռն բժշկաց խաղառ բժշկուիլ չէր յաջողած, անցեալ տարւոյ վերջերում հրաման րնգունած էր եւ կըշրջագայէր օգտաւոր խութեամբ իւր տկարութիւնը թեթեւցնելոյ համար: — յՅն Յունվար ամսոյս վախճանեցաւ ի Զօհրապլու գեղջ Գառնւոյ եւ մարմինը ի գերեզման ամփոփեցաւ նոյն գիւղում:

Ի ՀՈՒՇԻ ՔԱՂԱՔԻ:

Քանի ժամանակ բնակուելով Բաքուոյ քաղաքում՝ մի օր լսեցի որ Համախուց գաղթուած մոլորեալք բունաւորուած են նաև Բաքուայ մէջ, ունին այստեղ ժողովարան և քարոզիչ, եւ շատ սիրով ցանկանում էի տեսնել ինչպէս նոցա ժողովարանը, այնպէս էլ լսել նոցա քարոզչի խրատները: Աւտի մի կիւրակէ օր, զկնի կէս աւուր, դնացի ժողովարան (Սովորութիւն է նոցա կիւրակէ օրերը առաւօտեան ժամը 10-ին և զկնի կէս աւուր ժամը 3-ին ժողովուել ժողովարան): Մտի ժողովարանը թէ չէ, տեսանելով ինձ օտարական ոմն, իսկոյն սիրով ընդունեցին զիս՝ առաջարկելով աթոռ, իսկ ես նկատեցի այս տեղ, ո՞վ Աստուած, զի՜նչ:

Ժողովարանը՝ որ տեղ մեր ազգէ մոլորուած բողոքական կոչուողները կատարում էին իւրեանց աստուածաշարժութեան խորհուրդները՝ էր մի հասարակ սենեակ, Սենեակի մի անկիւնում դրած կային մի քանի աթոռներ, որոց վերայ նստած էին մոլորեցող պատուաւորները, իսկ միւս անկիւնում էր մի սեղան, որոց վերայ դրսած կային մի քանի հատ զրբեր և այդ սեղանի մօտ մի աթոռ, որի վերայ նստած էր մի չափահաս մարդ, որ կատարում էր քարոզչի պաշտօն: Պատուհաններն մեկի մէջ դրսած կային նոյնպէս մի քանի հատ զրբեր, իսկ միւսումն բազմաթիւ անկողիներ, իմացայ՝ որ զիշերները այդ անկողինաց մէջ ննջում է տանտէրը իւր դերդաստանաւ: Սենեակը լի էր զանա-

զան մարդիկներով, որք ծալապատակ նստած հողի վերայ խօսում էին զանազան նորանոր լուրերից, այն է՝ լրագրական տեղեկութիւններից, դատողութիւններից և վաճառականական շահախնդրութիւններից: Գեռ վաղ էր՝ փոքր ինչ սպասեցի և ահա մի մի սկսեցին ժողովուիլ: Սոքա ինչպէս երևում էին, էին զանազան սեռի արհեստականք և մի քանի հատ մանր մունր ծախս անող շահասէր վաճառականք: Գոցա մէջ չկայ անգամ մի հատուցական կոչուած ոմն: Քարոզիչը այս միջոցում ձեռքով նշան արաւ մոլորեալք իսկոյն միաբերան սկսեցին երգել աշխարհաբառ լիզուաւ այն երգը, որ ցոյց տուաւ նոցա քարոզիչը, երգից յետոյ քարոզիչը բարձրացաւ աթոռից և երեսը դէպ ի ժողովուրդը դարձրած՝ բարձրացրաւ իւր ձեռքերը և աչքերը դէպ ի երկինք և փոքր ինչ լուծիւնից յետոյ՝ սկսեց աղօթել մի ինքնահնար աղօթք: Այս միջոցում ժողովուրդք չոքեցին և աչքերը դէպ ի երկիր խոնարհացրած լսում էին քարոզչի աղօթքը: Աղօթքից յետոյ քարոզիչը նստեց աթոռի վերայ, ժողովուրդքը կրկին ծալապատակ նստեցին հողի վերայ: Քարոզիչը սկսեց քարոզել Աւետարանի այս խօսքի վերայ. — «Գտանէ սա նախ զեղբայր իւր զՍ/մէօն և ասէ ցնա. գտաք զՄեսիայ որ թարգմանի Քրիստոս: Քարոզիչը այս բնաբանով աշխատում էր հաստատել, որ միայն մոլորեալք են գտել Մեսիային, ուստի և աշխատում էր ցոյց տալ, որ հարկաւոր է նոր միաբանութիւններ կազմել, ինչպէս անում էին երբեմն և այժմ իսկ անում են Եկեղեցւոյ մի քանի ինքնակոչ ախոյաններ: Քարոզի միջոցում երբեմն երբեմն բողոքականք զուլանները շարժելով հառաչում էին, վայ մեզ գոչելով, ի նշան խորին զգացման, որով և աւելի ոպեւորվում էր քարոզիչը: Քարոզը վերջացաւ նոյնպէս աղօթքով: Քարոզչի աղօթքից յետոյ հանդիսականներից ոմանք սկսեցին մի մի աղօթել բարձր ձայնիւ՝ լստ իւրեանց քմաց և ցանկութեան, այսպէս աղօթողների թիւը հասաւ մինչև հինգի կամ վեցի: Աղօթները վերջացնելից յետոյ կրկին երգեցին և արձակուեցան: Այսպէս մի կողմից նկատելով առաքելահիմն եկեղեցին՝ տպէտ